

КОНСПЕКТ

ПО

МЕЖДУНАРОДНО ЧАСТНО ПРАВО

1. Понятие и обща характеристика на международното частно право: предмет; частноправни отношения с международен елемент.
2. Съотношение на международното частно право с други правни отрасли. Функции на международното частно право.
3. Източници на българското международно частно право – Конституция на Република България, Кодексът на международното частно право на Република България. Обща характеристика, основни принципи, предметен обхват на КМЧП. Международноправни източници на българското международно частно право – видове, съотношение с вътрешноправните източници.
4. Международното частно право на Европейския Съюз – регламенти, директиви, решения на Съда на ЕС. „Комунитаризация” на международното частно право.
5. Правна уредба на частноправните отношения с международен елемент – методи на правна уредба и видове норми.
6. Стълкновителни /отпращащи/ норми – структура, видове. Признаци за определяне на приложимото право. Принципът на най-тясната връзка.
7. Формули на привързване при стълкновителните норми – понятие, видове и приложно поле. Кумулативно и алтернативно привързване. Преки норми.
8. Международна компетентност – понятие, определяне и критерии за това. Нормативна уредба според КМЧП – приложно поле, служебна проверка на международната компетентност; обща и специална компетентност на българския съд; изключителна компетентност; компетентност поради връзка между делата.
9. Международна компетентност според международното частно право на Европейския съюз – Регламент 1215/2012. Приложно поле, предели на действие; изключителна компетентност, уговорена компетентност.
10. Обща и специална компетентност; мълчаливо учредяване на компетентност според Регламент 1215/2012.
11. Производство по международни граждански дела – уредба съгласно Регламент (ЕС) № 1215/2012 и КМЧП; приложимо процесуално право; призоваване; доказване; преценка на чуждестранни процесуални действия; отвод за висящ процес.

12. Международна компетентност на съдилища на държавите членки на ЕС при обезпечаване на иск съгласно Регламент (ЕС) № 1215/2012.
13. Квалификация /правната характеристика/ в международното частно право – същност, видове квалификация.
14. Препращане – същност и видове. Правна уредба в българското международно частно право.
15. Установяване съдържанието на чуждото право. Тълкуване и прилагане на чуждото право. Приложимо право на държава с няколко правни системи. Промяна на критерия на привързване.
16. Обществен ред в международното частно право - същност, функции и последици. Особени повелителни норми.
17. Заобикаляне на закона в международното частно право – предпоставки и последици.
18. Правно положение на физическите лица като субекти на международното частно право. Критерии за определяне на приложимо право към статута на физическите лица според КМЧП – отечествено право, обичайно местопребиваване, принцип на най-тясна връзка.
19. Приложимо право при определяне правоспособността и дееспособността на физическите лица. Обща и специална дееспособност. Международна компетентност на българските съдилища и други органи по дела за лични права на физическите лица; приложимо право при определяне, промяна и защита на името на физическото лице.
20. Международна компетентност на българските съдилища и други органи по дела за ограничаване или лишаване от дееспособност. Обявяване на безвестно отсъствие и смърт – приложимо право, международна компетентност на българските съдилища и други органи.
21. Юридически лица като субекти в международното частно право. Националност на юридическите лица в международното частно право. Определяне на приложимото право към личния статут на юридическите лица и неперсонифицираните образувания. Обхват на приложимо право. Критерии на привързване за определяне на приложимото право към статута на юридическите лица.
22. Преместване на седалището, преобразуването на юридическото лице и практиката на Съда на ЕС. Особени форми на сдружаване по правото на ЕС.
23. Държавата и международните организации като субекти на частноправните отношения с международен елемент.
24. Международна компетентност на българските съдилища и други органи по дела за вещни права. Приложимо право към субективните вещни права. Вещни права върху превозвани вещи, транспортни средства и културни ценности.

25. Международна компетентност на българските органи за сключване на брак. Сключване на брак пред чуждестранен компетентен орган. Форма на брака – приложимо право. Дипломатически /консулски/ брак. Условия за сключване на брака. Установяване липсата на пречки за сключване на брака. Приложимо право при унищожаване на брака.
26. Международна компетентност и приложимо право към лични отношения между съпрузите – КМЧП. Международна компетентност и приложимо право към имуществените отношения между съпрузите по Регламент 2016/1103. Споразумение за избор на приложимо право. Обективно приложимо право.
27. Международна компетентност на съдилищата на държави членки по дела за развод и унищожаване на брака съгласно Регламент (ЕС) № 2019/1111. Приложимо право към развода съгласно Регламент (ЕС) № 1259/2010 (Рим III).
28. Международна компетентност на българските съдилища и други органи по дела за произход съгласно КМЧП. Приложимо право към произхода съгласно КМЧП.
29. Международна компетентност на българските съдилища и други органи по дела при осиновяване. Приложимо право към условията за осиновяване, действието и прекратяването на осиновяването. Специална процедура при осиновяване на български граждани от чужденци.
30. Уредба на приложимото право към лични и имуществени отношения между родители и деца, настойничество и попечителство. Международна компетентност по дела за родителска отговорност съгласно Регламент № 2019/1111. Гражданскоправни аспекти на международното отвлечение на деца съгласно Хагската конвенция за гражданските аспекти на международно отвлечение на деца.
31. Международна компетентност на съдилищата на държави членки по дела за издръжка според Регламент (ЕО) № 4/2009. Приложимо право към издръжката – Хагски протокол.
32. Международни наследствени отношения – Регламент (ЕС) № 650/2012. Международна компетентност на съдилищата на държавите членки по дела за наследяване. Приложимо право към наследяване. Избор на приложимо право. Обективно приложимо право. Европейско удостоверение за наследство.
33. Международна компетентност на съдилищата на държавите членки по дела за права от договорни отношения. Приложимо право към договорните задължения. Регламент Рим I, Римска конвенция и КМЧП. Обхват на приложимо право. Приложимо право към сключването и материалноправната действителност на договора. Приложимо право към формалната действителност на договорите – Регламент Рим I.
34. Избор на приложимо право (автономия на волята) към договорните отношения.
35. Приложимо право към договорите при липса на избор (обективно приложимо право).

- 36.** Приложимо право към цесията, суброгацията и прихващането; приложимо право към доказателствата.
- 37.** Международна продажба на стоки – понятие, правна уредба. Конвенцията на ООН относно договорите за международна продажба на стоки /Виена, 1980/. Приложно поле и общи разпоредби. Договор за международна продажба на стоки – сключване, съдържание, изпълнение; основни права и задължения на страните. Отговорност при неизпълнение.
- 38.** Международна компетентност на съдилищата на държавите членки по дела за договори с потребители съгласно Регламент (ЕС) № 1215/2012. Приложимо право към договори с потребители – Регламент Рим I.
- 39.** Международна компетентност на съдилищата на държавите членки по индивидуални трудови договори - Регламент (ЕС) № 1215/2012. Приложимо право към индивидуалните трудови договори - Регламент Рим I.
- 40.** Международен транспорт в българското международно частно право – видове, особености на правната уредба. Международна компетентност по дела за договори за превоз на стоки и лица. Приложимо право към договора за превоз на стоки и лица – Регламент Рим I. Женевска конвенция за автомобилен превоз на стоки.
- 41.** Международна компетентност на съдилищата на държавите членки по делата за права от извъндоговорни задължения. Уговорена компетентност, обща и специална компетентност, мълчалив избор на съд съгласно Регламент (ЕС) № 1215/2012 и КМЧП.
- 42.** Приложимо право към извъндоговорните отношения съгласно Регламент Рим II. Обхват на приложимото право Автономия на волята. Обективно приложимо право. Пряк иск срещу застрахователя.
- 43.** Международна компетентност и приложимо право по дела за авторски права и права върху обекти на индустриална собственост. Обхват на приложимо право.
- 44.** Признаване и допускане изпълнение на чуждестранни решения и други актове – общи положения, основни белези на акта, режим.
- 45.** Признаване и допускане на изпълнението на съдебни решения и други актове по Регламент (ЕС) № 1215/2012. Основания за отказ от признаване/допускане изпълнението на чуждестранни, постановени в държави членки съгласно Регламент (ЕС) № 1215/2012. Опростени процедури за изпълнение на съдебни решения, постановени в държави – членки – Европейско изпълнително основание и Европейска заповед за плащане.
- 46.** Условия за признаване и допускане до изпълнение на чуждестранни съдебни решения и други актове според КМЧП.

ЛИТЕРАТУРА

Кутиков, Вл., Международно частно право на Република България, Обща част, Нова редакция Т. Тодоров, С., 1993;

Натов, Н., Коментар на Кодекса на международното частно право, Книга първа, С., 2006;

Тодоров, Т., Международно частно право. Субекти, имущество, задължения, С., 1993;

Тодоров, Международно частно право. Европейският съюз и Република България, С., 2010;

Желязкова, В., Калинков, С., Международно частно право. Теория и практика, С., 2024;

Станчева, В., Коментар на Кодекса на международното частно право, С., 2010;

Сталев, Ж., Същност и функция на международното частно право, С., 1982;

Зидарова, Й., Консулски функции в семейните правоотношения, С., 1985;

Минчев, Н., Международно частно право, 2004, гл. Втора, Международна продажба;

Желязкова, В., Търговските дружества в международното частно право, С., 2009;

Автономия на волята в международното частно право, Годишник на сдружение на стипендиантите на Сасакава в България, С., 2008;

Регламент „Рим I”, Авторски колектив, С., 2009;

Сборник в памет на проф. д-р Ж. Сталев, С., 2009, (ч. III. Съдебно сътрудничество по граждански и търговски дела в ЕС);

Богуславский, М. М., Международное частное право, М., 2008;

Audit , В ., Droit International prive, P., 2006;

Batiffol, H.; Lagarde, P., Droit international prive, P., I, 8 ed., 1993, II. 7 ed.,

1983;

Bogdan, M., Concise Introduction to EU Private International Law, Europa Law Publishing, 2006;

Cheshire and North's Private International Law, London 1999, reprinted 2004, Thirteenth edition;

Dicey and Morris on the Conflict of Laws, London, 2007;

Loussouarn, Yv.; Vareilles-Sommaire, Droit international prive, P., 2005;

Mayer, P.; Heuze, V., Droit international prive, P., 2007;

Февруари 2025

ИЗГОТВИЛ: гл. ас д-р Сергей Калинин

